

საქართველოს
დაპროზიხების დაზღვევის სააბენსო

DEPOSIT INSURANCE AGENCY
OF GEORGIA

2020 წლის მეოთხე კვარტლის ანგარიში

თებერვალი, 2021 წელი

სარჩევი

მიმოხილვა	3
კომერციული ბანკების ანგარიშგება და რეგულარული სადაზღვევო შენატანები	3
პორტფელის მართვა	7
რისკზე დაფუძნებული რეგულარული სადაზღვევო შენატანი	7

მიმოხილვა

2020 წლის მეოთხე კვარტალში დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტომ ჩაატარა რისკზე დაფუძნებული სადაზღვევო შენატანის შემოღებისთვის აუცილებელი სამუშაოები. კერძოდ, საქართველოს ეროვნულ ბანკთან თანამშრომლობით, შემუშავდა შესაბამისი მეთოდოლოგია, ჩატარდა ინტენსიური კომუნიკაცია კომერციულ ბანკებთან სიახლის შეტყობინების და განმარტების მიზნით, დაანგარიშდა 2021 წლის ინდივიდუალური შენატანების ოდენობები თითოეული კომერციული ბანკისთვის.

გრძელდება კომერციული ბანკებისგან ყოველთვიური ანგარიშგებით წარმოდგენილი მონაცემების სტატისტიკური დამუშავება და ანალიზი, ასევე, საინვესტიციო პოლიტიკით განსაზღვრული შესაბამისი აქტივობები.

კომერციული ბანკების ანგარიშგება და რეგულარული სადაზღვევო შენატანები

სააგენტოში გრძელდება კომერციული ბანკების მიერ წარმოდგენილი ყოველთვიური ანგარიშგების ანალიტიკური დამუშავება.

2020 წლის ოქტომბრის აგრეგირებული მონაცემებით, დეპოზიტების საერთო მოცულობამ 33 088 582 680 ლარი შეადგინა, საიდანაც ფიზიკური პირების დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა 17 314 853 159 ლარი, ხოლო მასში დაზღვეული დეპოზიტების ნაწილი 3 738 952 953 ლარი იყო. ამავე თვის შედეგებით, ბანკების მიერ გადახდილი თანხის სრულმა მოცულობამ 2 369 101 ლარი შეადგინა.

2020 წლის ნოემბრის თვეში, დეპოზიტების საერთო მოცულობამ 34 468 269 035 ლარი შეადგინა, საიდანაც ფიზიკური პირების დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა 17 773 165 042 ლარი, ხოლო მასში დაზღვეული დეპოზიტები - 3 792 791 663 ლარი იყო. რეგულარული შენატანის მთლიანი მოცულობა 2 395 215 ლარით განისაზღვრა.

2020 წლის დეკემბრის მდგომარეობით დეპოზიტების საერთო მოცულობამ 35 417 788 610 ლარი შეადგინა, საიდანაც ფიზიკური პირების დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა 18 491 002 693 ლარი, ხოლო მასში დაზღვეული დეპოზიტები - 4 041 749 759 ლარი იყო. რეგულარული შენატანის მთლიანი მოცულობა 2 501 480 ლარით განისაზღვრა.

2020 წლის იანვრიდან დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა (ფიზიკური და იურიდიული პირები) საშუალოდ თვიურად 2.27%-ით იზრდებოდა. მაქსიმალური ზრდა 2020 წლის მარტში დაფიქსირდა, როდესაც დეპოზიტების მთლიანმა მოცულობამ 8.91%-ით მოიმატა. რაც შეეხება ფიზიკური პირების დეპოზიტებს, მათი მოცულობა საშუალოდ 1.78%-ით გაიზარდა. ფიზიკური პირების დეპოზიტების მაქსიმალური ზრდა ასევე, 2020 წლის მარტის თვეში დაფიქსირდა და 10.39% შეადგინა. დაზღვეული დეპოზიტების მოცულობა კი მაქსიმალურად 2020 წლის ივლისში დაფიქსირდა და 81.37% შეადგინა. აღნიშნული მკვეთრი ზრდა სადაზღვევო ზღვრის 5,000 ლარიდან 15,000 ლარამდე გაზრდასთან არის დაკავშირებული. #1 ცხრილში მოცემულია დეტალური ინფორმაცია აღნიშნულ მონაცემებთან დაკავშირებით.

ცხრილი 1. დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა, ფიზიკური პირების დეპოზიტები, დაზღვეული დეპოზიტები, ცვლილება, %, მლრდ ლარი

	დეკ.19	იან.20	თებ.20	მარ.20	აპრ.20	მაი.20	ივნ.20	ივლ.20	აგვ.20	სექ.20	ოქტ.20	ნოვ.20	დეკ.20	საშ
დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა (მლრდ ლარი)	27,24	27,21	27,31	29,74	28,37	29,13	29,62	31,43	31,86	33,77	33,09	34,47	35,42	
თვიური ცვლილება, %		-0,11	0,35	8,91	-4,60	2,66	1,67	6,11	1,38	6,00	-2,02	4,17	2,75	2,27
ფიზიკური პირების დეპოზიტები	15,07	15,03	14,74	16,27	15,99	15,96	15,81	16,27	16,41	17,47	17,31	17,77	18,49	
თვიური ცვლილება, %		-0,29	-1,93	10,39	-1,68	-0,22	-0,97	2,92	0,88	6,45	-0,87	2,65	4,04	1,78
დაზღვეული დეპოზიტები	2,02	1,91	1,90	2,01	2,07	2,00	2,03	3,68	3,68	3,75	3,74	3,79	4,04	
თვიური ცვლილება, %		-5,19	-0,41	5,60	2,85	-3,13	1,13	81,37	0,09	1,80	-0,16	1,44	6,56	7,66

2020 წლის მეოთხე და მესამე კვარტლის მონაცემების შედარებიდან იკვეთება, რომ 2020 წლის მეოთხე კვარტლის ბოლოს, წინა კვარტალთან შედარებით, დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა და ფიზიკური პირების დეპოზიტების მოცულობა შესაბამისად, 4.88% და 5.86%-ით, ხოლო დაზღვეული დეპოზიტების მოცულობა - 7.92%-ით არის გაზრდილი (ცხრილი #2).

ცხრილი 2. დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა, ფიზიკური პირების დეპოზიტები, დაზღვეული დეპოზიტები, ცვლილება, %, მლრდ ლარი

	სექ.20	დეკ.20
დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა (მლრდ ლარი)	33,77	35,42
კვარტალური ცვლილება, %	-	4,88
ფიზიკური პირის დეპოზიტები	17,47	18,49
კვარტალური ცვლილება, %	-	5,86
დაზღვეული დეპოზიტები	3,75	4,04
კვარტალური ცვლილება, %	-	7,92

რაც შეეხება წლიურ ზრდას, 2020 წლის დეკემბრის მონაცემების მიხედვით, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა და ფიზიკური პირების დეპოზიტები შესაბამისად 30% და 22,7%-ით, ხოლო დაზღვეული დეპოზიტები - 100,4%-ით გაიზარდა (ცხრილი #3).

ცხრილი 3. დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა, ფიზიკური პირების დეპოზიტები, დაზღვეული დეპოზიტები, ცვლილება, %, მლრდ ლარი

	დეკ.19	დეკ.20
დეპოზიტების მთლიანი მოცულობა (მლრდ ლარი)	27,24	35,42
ცვლილება, %	-	30,0
ფიზიკური პირის დეპოზიტები	15,07	18,49
ცვლილება, %	-	22,7
დაზღვეული დეპოზიტები	2,02	4,04
ცვლილება, %	-	100,4

ფიზიკური პირების დეპოზიტები განთავსებული ეროვნულ ვალუტაში 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 17,8%-ით არის გაზრდილი, აშშ დოლარში 23.75%-ით (გაცვლითი კურსის ეფექტის გარეშე 8,3%-ით), ხოლო ევროში 28.9%-ით (გაცვლითი კურსის ეფექტის გარეშე 2,8%-ით). #4 ცხრილში მოცემულია დეტალური ინფორმაცია აღნიშნულ მონაცემებთან დაკავშირებით.

ცხრილი #4. ფიზიკური პირების დეპოზიტები ლარში, აშშ დოლარში და ევროში, ცვლილება, %, მლრდ ლარი

	დეკ.19	დეკ.20	დეკ.20 *
ფიზიკური პირის დეპოზიტები, ლარი	3,83	4,51	4,51
ცვლილება, %		17,8	17,8
ფიზიკური პირის დეპოზიტები, აშშ დოლარი	9,85	12,19	10,67
ცვლილება, %		23,75	8,3
ფიზიკური პირის დეპოზიტები, ევრო	1,39	1,79	1,43
ცვლილება, %		28,9	2,8

* გაცვლითი კურსის ეფექტის გარეშე

2020 წლის იანვარი-დეკემბრის თვეებში რეგულარული სადაზღვევო შენატანების მაქსიმალური ზრდა (43.22%) ივლისში დაფიქსირდა და რეგულარული სადაზღვევო შენატანის მთლიანმა მოცულობამ 2 281 780 ლარი შეადგინა (ცხრილი #5).

ცხრილი 5. რეგულარული სადაზღვევო შენატანი, ცვლილება, %, მლნ ლარი

	დეკ.19	იან.20	თებ.20	მარ.20	აპრ.20	მაი.20	ივნ.20	ივლ.20	აგვ.20	სექ.20	ოქტ.20	ნოვ.20	დეკ.20	საშ
რეგულარული სადაზღვევო შენატანი (მლნ ლარი)	1,60	1,52	1,54	1,57	1,62	1,56	1,59	2,28	2,31	2,33	2,37	2,40	2,50	
თვიური ცვლილება, %		-4,78	1,12	1,92	3,46	-3,75	2,13	43,22	1,41	0,84	1,53	1,10	4,44	4,39

2020 წლის მესამე კვარტალში განხორციელებული სადაზღვევო შენატანების ჯამური ოდენობა წინა კვარტლის შესაბამის მაჩვენებელს 4.86%-ით (ცხრილი #6), ხოლო წინა წლის შესაბამისი კვარტლის მაჩვენებელს 58.97%-ით აღემატება (ცხრილი #7).

ცხრილი 6. რეგულარული სადაზღვევო შენატანი, ცვლილება, %, მლნ ლარი

	სექ.20	დეკ.20
რეგულარული სადაზღვევო შენატანი (მლნ ლარი)	6,93	7,27
კვარტალური ცვლილება, %	-	4,86

ცხრილი 7. რეგულარული სადაზღვევო შენატანი, ცვლილება, %, მლნ ლარი

	დეკ.19	დეკ.20
რეგულარული სადაზღვევო შენატანი (მლნ ლარი)	4,57	7,27
კვარტალური ცვლილება, %	-	58,97

ყოველთვიური რეგულარული შენატანის ოდენობის მკვეთრი ზრდა, რომელიც 2020 წლის ივლისის თვეში დაფიქსირდა, სადაზღვევო ზღვრის 5,000 ლარიდან 15,000 ლარამდე ზრდას უკავშირდება.

2020 წლის დეკემბრის მონაცემების მიხედვით, სრულად დაზღვეულია დეპოზიტორი ფიზიკური პირების 97,27% და ფიზიკური პირების მთლიანი დეპოზიტების 21,86%. დაზღვეული დეპოზიტების 55% დაზღვეულია ეროვნულ ვალუტაში, ხოლო 45% - უცხოურ ვალუტაში.

პორტფელის მართვა

2020 წლის მეოთხე კვარტალში კომერციული ბანკების მიერ დეპოზიტების დაზღვევის ფონდში შეტანილი თანხების მთლიანმა მოცულობამ სულ 7 265 757 ლარი შეადგინა. კუპონის სახით მიღებულმა შემოსავალმა 1 071 467 ლარი შეადგინა. დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტოს საინვესტიციო პოლიტიკისა და 2020 წლის საინვესტიციო გეგმის შესაბამისად, სააგენტომ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ფასიან ქაღალდებში ინვესტიცია განახორციელა.

2020 წლის 6 ოქტომბერს ჩატარებულ აუქციონზე 2 წლის ვადიანობის მქონე სახელმწიფო ფასიან ქაღალდებში განხორციელდა 2 359 349,19 ლარის ინვესტიცია. აღნიშნულ აუქციონზე სააგენტომ 2 320 000 ლარის ნომინალური ღირებულების ფასიანი ქაღალდები შეიძინა, რომელთა შემოსავლიანობის განაკვეთი 8,100%-ია.

2020 წლის 3 ნოემბერს სააგენტომ 2 წლის ვადიანობის სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდები შეიძინა. შესყიდული ფასიანი ქაღალდის ნომინალური ღირებულება 2 620 000 ლარია, შესყიდვის ფასი 2 680 583,40 ლარი, ხოლო შემოსავლიანობის განაკვეთი 8.100%-ია.

2020 წლის 1 დეკემბერს ჩატარებულ აუქციონზე 2 წლის ვადიანობის მქონე სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების აუქციონზე სააგენტომ განახორციელა 3 005 852,22 ლარის ინვესტიცია. აღნიშნულ აუქციონზე სააგენტომ 2 980 000 ლარის ნომინალური ღირებულების ფასიანი ქაღალდები შეიძინა, რომელთა შემოსავლიანობის განაკვეთი 8,100%-ია.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დეპოზიტების დაზღვევის საინვესტიციო პორტფელის მოცულობა 55 568 395 ლარია.

რისკზე დაფუძნებული რეგულარული სადაზღვევო შენატანი

დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, 2021 წლიდან სისტემა გადადის რისკზე დაფუძნებული რეგულარული სადაზღვევო შენატანის გამოთვლის წესზე. კერძოდ, კანონის თანახმად, სააგენტო „კომერციული ბანკების რისკების ანალიზის საფუძველზე თითოეული კომერციული ბანკისათვის ამტკიცებს შემდგომი წლისთვის რეგულარული სადაზღვევო შენატანის ინდივიდუალურ ოდენობას“. ამასთან, შენატანის ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს კანონით

გათვალისწინებულ მაქსიმალურ ზღვარს - 0.067%-ს ლარში დაზღვეული დეპოზიტებისთვის და 0.1%-ს, უცხოურ ვალუტაში დაზღვეული დეპოზიტებისთვის.

აღნიშნული სისტემური ცვლილების განხორციელების მიზნით, დეპოზიტების დაზღვევის სააგენტომ, საქართველოს ეროვნულ ბანკთან თანამშრომლობით, შეიმუშავა „რისკზე დაფუძნებული სადაზღვევო შენატანის გამოთვლის მეთოდოლოგია“, რომელშიც გათვალისწინებულია საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკა - დეპოზიტების საერთაშორისო ასოციაციის (IADI) და ევროპის საბანკო ასოციაციის (EBA) სახელმძღვანელო პრინციპები და ეფუძნება გამჭვირვალობის, თანაბარი და სამართლიანი მიდგომის, ხელმისაწვდომი ინფორმაციის და კონფიდენციალურობის საერთაშორისოდ აღიარებულ სტანდარტებს.

მეთოდოლოგიის შესაბამისად, 2021 წლისთვის დადგინდა და ინდივიდუალურად ეცნობა შენატანის ოდენობა თითოეულ კომერციული ბანკს. სიახლე კომერციულ ბანკებთან წინასწარ იყო განხილული შეხვედრაზე, რომელიც საქართველოს ეროვნული ბანკის ორგანიზებით ჩატარდა. ამასთან, სააგენტოს მხრიდან ბანკებს დაეგზავნათ ელექტრონული წერილები, რომელშიც დეტალურად იყო განმარტებული ცვლილების შესახებ. აღსანიშნავია, რომ სააგენტოს გადაწყვეტილებით, განახლებული შენატანების დაანგარიშებისთვის გამოყენებული მაქსიმალური ზღვარი ლარში დაზღვეული დეპოზიტებისთვის არ აღემატება 0.05%-ს, რისი საშუალებითაც, ცვლილების შედეგად კომერციული ბანკებისთვის დეპოზიტების დაზღვევის ფონდში გადასახდელი რეგულარული შენატანის წლიური ოდენობა, მნიშვნელოვნად არ აღემატება ცვლილების გარეშე გადასახდელი თანხის ოდენობას.

სიახლე ძალაში 2021 წლიდან შედის. კომერციული ბანკები ახალი განაკვეთების შესაბამის შენატანებს დეპოზიტების დაზღვევის ფონდში 2021 წლის იანვრიდან გადაიხდიან.